

ОТ СЪСТАВИТЕЛЯ

Публикуването на представените тук четири студии в електронното списание Онгъл – издание на Асоциацията за антропология, етнология и фолклористика „Онгъл” – е щастливо събитие за мен, понеже ми дава възможност да осъществя контакт с много по-широка публика, отколкото чрез което и да е хартиено издание. Изказвам дълбоката си благодарност на редакцията.

Професионалната ми дейност от 1978 г. до днес се осъществява в областта на физиката на твърдите тела, по-специално в оптиката и спектроскопията на кристали. Интересът ми към проблеми от сферата на археологията датира от 2003 г.

След задълбочено лично запознаване с много праисторически и антични обекти и със съответната специализирана литература си позволих да създам специален сайт, посветен на мегалитната култура по българските земи и на Балканския полуостров:

www.balkanmegaliths.bgjourney.com.

С течение на времето формулирах собствени възгледи и становища по някои интересни и недокрай изяснени теми. Повечето от коментарите ми имат интердисциплинарен характер – опит за сериозно посредничество между професионалните гилдии на археолози и физици. Някои от коментарите ми, обаче, засягат клишета, които засега доста безкритично се възпроизвеждат в историческата книжнина, а смятам, че трябва сериозно да се преразгледат.

Първата студия е най-пълният досега обзор за менхирите на Балканския полуостров. За пръв път е обобщена цялата известна информация за менхирите в България – както от стари и съвременни публикации, така и от съвременни теренни обходи. За пръв път е анализиран въпросът за приликите и разликите между праисторическите менхири и средновековните ислямски надгробия. Това е принципен въпрос, който е особено важен за Балканския полуостров, понеже именно тук се срещат в големи количества и двата вида паметници. Посоченият анализ може да даде не само археологическа, но и етноконфесионална информация за процеси, които са протичали в миналото, но протичат и днес по нашите земи.

Втората студия е центрирана върху конкретен тип менхири. Става дума за т.нар. девташлари в района на Плиска, които според мен не са обекти, създадени от първобългарите през VII век, а са праисторически обекти с мегалитен характер.

Третата студия е посветена на опитите да се изследва ориентацията на уличната мрежа в древноримските градове (по света и у нас) както от археолози, така и от археоастрономи. С изненада установих, че в тази интердисциплинарна област има твърде много неясноти и заблуди. Моят стремеж е да дам разяснения, които да бъдат полезни и за двете професионални гилдии. Надявам се така да подпомогна бъдещите проучвания на този проблем, като предпазя учените от стари и нови грешки.

Четвъртата студия е посветена на историческото богатство на един район в България (местността „Дикили-гаш“ или „Стълпище“, Русенско), което засега е незаслужено загърбено от официалната археология. Според мен струпването на множество разнообразни обекти в тази неголяма местност може да помогне за тълкуването и идентифицирането на всеки от тях и за изясняване на някои важни пунктове от историята на нашите земи в античността.

Май 2017, Л. Цонев